

JUSTYNA B. WALKOWIAK
<https://orcid.org/0000-0001-7301-4591>
justwalk@amu.edu.pl
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Poznań, Polska

WSPÓŁCZESNE NAZWISKA POLAKÓW
O MOŻLIWEJ GENEZIE LITEWSKIEJ NIEOBECNE
W LPŽ, POŚWIADCZONE W KARTOTECE
ANTROPONIMICZNEJ LKI

Słowa tematyczne: polskie nazwiska, nazwiska pochodzenia litewskiego, etymologiczno-moty-
wacyjny słownik nazwisk, kartoteka, Instytut Języka Litewskiego

Niniejszy artykuł odwołuje się do szerszego opracowania (Walkowiak, 2019) współczesnych nazwisk polskich o genezie litewskiej (tj. o rdzeniu i/lub formancie litewskim), stanowiących ok. 2% spośród co najmniej 400 tys. nazwisk używanych współcześnie w Polsce (por. Rymut, 1999: vi). Stanowi jego uzupełnienie, wzbogacając go o poświadczenia nazwisk polskich podejrzewanych o litewską genezę, których nie udało się znaleźć w dwutomowym słowniku nazwisk litewskich „Lietuvių pavardžių žodynas” (LPŽ). Pomimo czasu, jaki upłynął od publikacji tego słownika, jest on do dziś podstawowym źródłem, które pomaga wykazać bądź przynajmniej uprawdopodobnić litewską genezę nazwisk, podobnie jak jego nieco uzupełniona postać elektroniczna (LPŽe)¹ oraz nieomal z nią tożsama litewska baza nazwisk „Pavardžių duomenų bazė”² (dalej PDB).

Przedstawione zarówno w ww. opracowaniu, jak i w niniejszym artykule nazwiska stanowią zatem z jednej strony uzupełnienie LPŽ, a z drugiej — poprzez obecność w materiale historycznym form polskich z sufiksem *-ski* oraz żeńskich na *-owa*, *-ówna* — także swoiste uzupełnienie „Antroponimii Polski” (por. Cieślíkowa, 2007–2016), w której Kresy północne są słabo reprezentowane, oraz poświęconej wyłącznie Kresom pracy L. Dacewicz (2014).

¹ <http://pavardes.lki.lt/>

² <http://lkiis.lki.lt/pavardziu-duomenu-baze>

LPŽ dotyczy XX w., jednak ma sporo luk, gdyż dane, na podstawie których go opracowano³, zbierano poprzez badania terenowe głównie na obszarze przedwojennej Republiki Litewskiej (Vanagas, 1976, 1994), badania terenowe nie objęły natomiast obszarów należących przed wojną do Polski (polsko-litewskie stosunki dyplomatyczne zostały nawiązane dopiero w roku 1938). Po wojnie te dane uzupełniano o nazwiska z przyłączonej do LSRR Wileńszczyzny, ale zapewne nie uwzględniono nazwisk Polaków przesiedlonych do Polski w latach 1944–1945 oraz 1957–1959 — łącznie blisko 200 tys. osób (Hryciuk, 2008, s. 85, 99), zaś przy uzupełnieniach dotyczących Kłajpedy i Wileńszczyzny posiłkowano się w znacznej mierze dokumentami (LPŽ I, s. 32). Ponadto, co podkreśla D. Mikulėnienė (2012), „w bardzo szczegółowym słowniku nazwisk litewskich (Lietuvių pavardžių žodynas) nie zostały zarejestrowane nazwy osobowe, które zachowały się w archiwum Karłowicza”⁴. Z tych wszystkich powodów LPŽ jest dla badacza nazwisk polskich pochodzenia litewskiego źródłem oczywiście fundamentalnym, ale w niektórych konkretnych przypadkach niewystarczającym, gdyż we współczesnym onomastykonie polskim istnieją nienotowane w LPŽ nazwiska, w wypadku których można zasadnie podejrzewać genezę litewską.

Dlatego cennym wsparciem w takich badaniach — i uzupełnieniem danych zawartych we wspomnianym opracowaniu (Walkowiak, 2019) — może być kartoteka nazw osobowych wyekscerpowanych z rękopiśmiennych i drukowanych źródeł historycznych z XVI–XIX w. (ok. 200 tys. papierowych fiszek⁵) gromadzona od kilku dekad w Instytucie Języka Litewskiego (LKI) w Wilnie. Sama lista tych źródeł — wśród których przeważają księgi metrykalne — jest pokazana, wypełnia oddzielny segregator kartoteki. Pojedyncza fiszka zawiera nazwisko (bądź antroponim o charakterze protonazwiska) w oryginalnym zapisie źródła (cyrylica, ligatury, dawne diakrytyki itp.), często też towarzyszy mu imię, z reguły także miejsce oraz rok lub dość wąski przedział czasowy poświadczenia (co jest szczególnie typowe dla ksiąg metrykalnych). W przypadku danych metrykalnych charakterystyczna jest też informacja o charakterze, w jakim referent danego antroponimu występuje (np. matka chrzestna, świadek). Często na fiszce znajduje się również nazwisko pracownika LKI, który dokonał ekscerpcji. Na to, że ekscerpcji dokonywało kilka różnych osób, wskazują rozmaite charakterystyki pisma, ponadto część fiszek jest w całości sporządzona ręcznie, a część drukowana z miejscami do uzupełnienia.

³ W wyniku tych badań powstało 260 tys. fiszek, do dziś przechowywanych w LKI (por. <http://lki.lt/baltu-kalbu-ir-vardyno-tyrimu-centras/#1494772804079-a2f4cc40-9786>).

⁴ Jan Karłowicz (1836–1903), badacz o wielorakich zainteresowaniach naukowych (m.in. językoznawstwo i etnografia), pozostawił po sobie w znacznej mierze niewykorzystane badawczo zbiory antroponimii litewskiej, obecnie przechowywane w Litewskim Państwowym Archiwum Historycznym (F1135|10), zob. Mikulėnienė, 2012.

⁵ <http://lki.lt/baltu-kalbu-ir-vardyno-tyrimu-centras/#1494772804079-a2f4cc40-9786>

Przeprowadzona kwerenda⁶ miała na celu potwierdzenie bądź przynajmniej uprawdopodobnienie litewskiej (czy, szerzej, bałtyckiej — często trudno to jednoznacznie rozgraniczyć, por. Kondratiuk, 2000) genezy nazwisk nieobecných w LPŽ, lecz mimo to z istotnych przyczyn włączonych do wspomnianego wyżej opracowania. Takimi czynnikami mogły być: charakterystyczna budowa morfologiczna nazwiska, jego występowanie w innych opracowaniach antroponomii litewskiej/bałtyckiej, istnienie odpowiednika we współczesnej antroponomii litewskiej czy ewentualnie łotewskiej, dodatkowo też ważny był współczesny rozkład geograficzny w Polsce. Warto mieć na uwadze, że omawiany materiał trudno poddaje się jednoznacznej interpretacji lingwistyczno-kulturowej, a zaproponowane etymologie są niejednokrotnie hipotezami.

W wyniku kwerendy znaleziono dwojakiego rodzaju poświadczenia: bezpośrednie i pośrednie. Przykładowo forma *Aukfzlatis* stanowi bezpośrednie poświadczenie litewskiego pochodzenia dla współczesnego nazwiska *Aukschat*), natomiast forma *Alsutaytis* pośrednio poświadcza niegdyśszą obecność antroponimu *Alsut*, od którego jest sufiksalnie derywowana. W dalszej części tekstu, ze względu na szczupłość miejsca, skupiono się głównie na nazwiskach poświadczonych bezpośrednio.

Jedną z cech właściwej badanemu okresowi (do XIX w. włącznie) wariantywności morfologicznej nazw osobowych (często już o statusie nazwisk) jest równoległe istnienie form o końcówce litewskiej oraz spolonizowanych (z polskimi sufiksami *-ski*, *-cki*, *-owicz* oraz żeńskimi *-owa*, *-owna*), nierzadko zapewne w odniesieniu do tej samej osoby. Sufiksalne formy polskie tworzone zarówno od litewskich rdzeni (apelatywnych, imion litewskich oraz litewskich postaci imion chrześcijańskich), jak i od spolszczonych bałtyckich nazw miejscowych — w ostatnim wypadku pierwiastek litewski występuje w apelatywie fundującym taką nazwę.

Poświadczenia uszeregowano według podobieństwa morfologicznego do formy, dla której stanowią potencjalne poświadczenie. W nawiasach okrągłych umieszczono dopiski ekscerpujących znajdujące się na fiszce, w kwadratowych — uwagi autorskie. W wypadku wątpliwości co do postaci mianownika nazwy miejscowej pozostawiano ją we właściwym językowi litewskiemu dopełniaczu, opatrząc dopiskiem [dop.]. Rozwiązania skrótów odnoszących się do nazw miejscowych oraz do typów ksiąg metrykalnych znajdują się na końcu artykułu.

ALKA, ALKE (prus. n. o. *Alke*, Trautmann, 1974, s. 12): *Alkowna* 1666 Pun — choć możliwe też pochodzenie od poświadczanego w LPŽ **Alkas* (of. *Alk*).

⁶ Badanie finansowane z grantu NCN 2018/02/X/HS2/02008. Okres realizacji projektu: 2019–2020. Autorka składa niniejszym podziękowanie p. dr Albinie Aukšoriūtė, dyr. Instytutu Języka Litewskiego (Lietuvių kalbos institutas, LKI), za zgodę na publikację danych, p. prof. Grasildzie Blažienė za zaproszenie na kwerendę oraz pracownikom LKI za konsultacje.

- AUKSCHLAT (**Aukšlaitis*, por. lit. *aukšlas*, *aukšlys* ‘kobiałka’): *Aukfzlas*, *Aukfzlatis* 1769–1864 Rag; *Aukszla* 1609 par. Ukm, dw. Panemunis; *Aukfzle* 1769–1822 Rag.
- AUSZTOL: *Aufztolis* 1777 sen. Vlk, w. Dargužiai. Przekonanie M. Kondratiuka (2004, s. 21) o związku z n. *Ausztol* (< *aukštuōlis* : *aukštas* ‘wysoki’) znajduje potwierdzenie w podobnych uproszczeniach zbitek spółgłoskowych w innych nazwiskach, jak np. Casimirum *Ausztakais*, Jolepho *Aufztakaius*, Marianna *Aufztakojowa*, Petro *Aufztokoisz* (< lit. n. *Aukštakōjis* : lit. *aukštas* ‘wysoki’, *kōja* ‘noga’).
- BAKSA (prus. n. o. *Baxe*, Trautmann, 1974, s. 16): *Bakks*, *Baaks* 1757–1767 Rag, *Baks* 1757–1767, 1769–1822 Rag; *Baxys* 1795 par. Daugai, Kończany; Evam *Baxaicia* [f] 1653, *Baxis* 1655 Lnk1; *Baksis* 1754 de Janiszki (Jon J); Elisabetha *Baksicia* 1770 de Kanczuny; Andrzej *Baxiewicz* 1626 K.
- BAŁTUK (lit. *baltukas* ‘bielinek’, łac. *Pieris*): Casimiri *Baltuc* 1694 Ad G; Stanisław *Baltuk* 1702 vls. Kelmės, w. Uzniowkanie; *Baltuciowa* 1816 Sd; *Baltukaytie* 1658 Krż KR; *Baltukiewicz* 1657, *Baltukiewicz* 1664 Krż KR; Juzefa [sic] i Zuzanny Anczewkiewiczow *Baltukiewiczow* 1832 Mrc KR.
- BARAT (wsp. lit. n. *Baraitis* < *Bāras*?): *Bopaumuc* 1537 vls. Viešvėnai; *Boraitys* 1637 *Luknių* [dop.] mst. [*Lukniai*? *Luknės*?]; *Baraytis* 1657, 1659, 1662 Krż KR.
- BIERAGA (lit. n. o. *Beragis*): Catharinæ *Beragiczia* 1764–1786 Użp KR.
- BILMON (wsp. łot. n. *Bilmanis*): Jozef *Bilman* 1780–1785 K.
- BITAN (łot. n. *Bitāns*, *Bitainis*): *Bitanis de Bitany* 1652–1672 Vdn KR; *Bitanis* 1691–1781 Vdn J; Vilhelmo *Byten* 1809 Imbr KR; *Byteń* 1809 Imbr.
- BIWAN (< lit. n. złoż. *Bivainis*, *Bivañnis*, *Bývainis*, *Byvañnis*?): *Bywan* 1729–1776 Ut J; *Biwanelis* 1652–1672 Vdn KR.
- BOLENAJC (< **Bolenaitis*?): *Bolenaytis* 1653 w. Szawkienie [Šaukėnai, Szawkiany].
- BOŁTUN (wsp. n. lit. *Baltunis* i ap. *bolturn/baltun* ‘mieszanka wody z otrębami, grubą mąką razową z dodatkiem drobno posiekanych ziemniaków lub warzyw (karma dla bydła)’, Rieger, 1996, s. 84): *Baltun*, Catharina *Baltuniczia*, Anna *Baltunienia* 1729–1771 Ut KR; *Baltunowna* 1729–1776 Ut J; Valentij *Baltunia* 1694 vls. Krt, zaścianek Lygnugarių [dop.]; Antoni *Baltunia* 1767 Krt, w. Vėlaičiai; Józef *Baltunis* 1755 r. Krt, w. Vaineikiai.
- BOŁZAN (wsp. lit. n. *Bolzanas*): Sophia *Bolzanka* 1681 Paparčiai KR.
- BOMBLIS (< lit. n. *Bumblīs*? Por. też lit. *bamblīs* ‘rozpięszczone, rozpuszczone dziecko; dziecko lub dorosły z dużym brzuchem; papla, pleciuch; plaksa, mazgaj, beksa’): *Bomblis* 1659, 1661, 1662, 1663, 1664, 1667, 1669 Ad G; *Bomblis* 1662 vls. Krk, w. Pokorkle; Casimirus *Bąblis* 1699 Ad G; *Bomblis* 1800, 1810 Ad M; Catherina *Bomblowa* 1661 Ad G; Johanna *Bomblowna* 1807 par. K1 KR; Криштофъ *Бам’блѣимѣ* 1650 Akm.
- BORGULAT (< **Bargulaitis*?) Por. lit. n. *Bargāla*, *Bargelis*): Crisnam *Bargiulowna* 1681 Lnk1 J.
- BRAZGALSKI (lit. *brazgūliai* ‘dzwonki, dzwoneczki, zwłaszcza kilka małych dzwoneczków przytocowanych do chomąta’, *brazguli/brazguny*, w gwarze wileńskiej ‘metalowe brzękadła na uprzęży końskiej, janczary lub dzwoneczki u szyi bydła’; por. wsp. lit. n. *Brazgulis*, Rieger, 1996, s. 84, SPG 82, 149–150): *Brazgis* 1637 vls. Als, w. Wilkaicie.
- BROLNICKI (lit. *brólis* ‘brat’): Dorothea *Brolnicka* 1680, Casper *Brolnicki* 1684 Paparčiai KR.
- BUJWICKI (n. m. *Bujwidze*, lit. *Buivyčiai*, i *Bujwidy*, lit. *Buivyđai*, oba od lit. n. o. *Buivydas*, *Buivydas*, *Buividas*): *Buzywickas* 1729–1776 Ut J; Agatha *Buzywicka* 1760 Kieydany KR.
- BUMBIERYS (wsp. lit. n. *Bimberis*, łot. n. *Bumberis*, *Bumbieris*): Tomasz *Bumber* 1795 Varėna.
- BUSE (prus. n. o. *Buse*, *Busse*, *Buze*, Trautmann, 1974, s. 21; jednak prus. n. o. *Bawse* ma zapewne inną genezę, por. Ivoška, 2018, s. 56, 68): *Буссе*, Людовика Людомировна 1882 vls. Жидьковская.
- BUTRYN (wsp. lit. n. *Butrinās*): Casimiri *Butrin* 1701 Noč KR; Tomasz *Butrynaytis* II poł. XVI w., aps. Rt, w. Wilki; Petri *Butris* 1693 Ad G.
- CIWIEL (lit. n. *Civilis* < *Čivilis*, *Čivyliš* < lit. *čivylis* ‘makolągwa’): Catharina *Ciwielanka*, Barbara *Ciwilenia*, *Ciwilis* [5 poświadczeń] 1652–1672 Vdn KR; *Ciwilis* [6 poświadczeń] 1691–1781 Vdn J.

- CYLWIŃSKI (wsp. lit. n. *Tilvinas*, może związek z lit. *tilvikas* 'ptak z rodziny bekasowatych, kulik'): Jan *Cilwin* 1790 Upyna.
- CZEKIEN (wsp. lit. n. *Čekenis*): Samuel *Czekonis* 1642 Švnč par. G; Adam *Ciekienas* 1655 par. Troki, dw. Alešiškės, w. Lelance; Catharina *Czekienia* 1729–1771 Ut KR.
- CZEPOLONIS (wsp. lit. n. *Čepalionis, Čepolionis*): Anna *Czepolanowa*, Anna *Czepolowna* 1678–1693 Užp KR; Casimiri et Catherinae *Czepalenow*, Catherina *Czepalenowa* 1729–1771 Ut KR.
- CZYŻELSKI (< **Čizelis* < *Čizas*?): *Czyzelis, Czyżelis* 1678–1693 Užp KR; *Czyzel* Dgl KR; Michaelis *Czyzela* 1729–1771 Ut KR; *Czyżelowna* 1759–1787 Krns KR.
- ĆWIRBUT (lit. n. o. *Tvirbutas* < lit. *tvėrti* 'tworzyć, zakładać', *tvirtas* 'silny', *būti* 'być', *būtis* 'byt, istnienie'): *Cwirbutowicz* 1676 Lnkl.
- DAGIL (prus. n. o. *Dagil* (Trautmann, 1974, s. 22), ale też lit. n. *Dagilis, Dagilyš, Dagilius* < lit. *dagilis* 'oset; rzep, np. łopianu; ostrożeń (roślina, łac. *Cirsium*); szczygieł (łac. *Carduelis carduelis*): Kazimierza *Dagila* [dop.] 1771–1773 K.
- DAJNA, DOJNIA, DAJNOWSKI (lit. n. o. *Dainys, Dañius*, lit. *daina* 'pieśń', *dainys, dañius* 'śpiewak, piewca'): *Doyniskis* 1561 vls. Jurbarkas, w. Doynie; *Doinis* 1610 Ukm, dw. Deltuva; *Doynis* 1616 par. Ašmena, dw. Geranainys-Subatinkai, w. Gierdziuny; Dorothea *Dayniowna* 1643 Švnč G; *Doynowski/Doynowska* 1665, 1666, 1667, 1680 Paparčiai KR; Helena *Dayniowna* 1669 Krż; *Daynicie de Daynie* 1678–1691 Krns KR; *Doynorowicz*, Anna *Dojnarowiczowna*, *Doynowski* 1685–1731 Dgl KR; Mathia *Daynis* 1759, Mathia *Daynie* 1763 Buczuny (Kdn KR); *Daynawski* 1830 Srj.
- DEPKUN (< *Dapkinas? Dabkūnas* < *Dābkus*? — geneza niejasna, być może słowiańska): Martinus *Depkunas*, Lucia *Depkiniowa* 1690 Ad G; Georgius *Depkinas* 1691–1781 Vdn J; Stas, Marek *Depkaycie* II poł. XVI w., aps. Rt, w. Sprawdzie; *Depkowski* Ut KR 1729–1771.
- DIETRICHKEIT (niem. n. o. *Dittrich, Dietrich* ze skróconym lit. sufiksem patronimicznym *-aitis*): *Didrikacze* 1757–1767 Rag.
- DIEWS (rdzeń *diēv-* jak w lit. *Dievas* 'Bóg'): Martini et Annae *Dieus* [*Dievs*?] 1729–1771 Ut KR.
- DOGWIŁŁO (< *lit. n. o. złoż. *Daūgvilas, Dòvgvilas, Daugvilà* < lit. *daūg* 'dużo, wiele, wielu', *viltis* 'nadzieja'): *Dagwilaitis, Daugwilaitis*, Zophia *Daugwilaicia* 1600 Jon (por. też Ragauskaitė, 2019, s. 180 — *Daugwilaitis* 1602 Jon); Joannes *Dowgwil* 1727, Anna *Dowgwilenia* 1726 Dt KR; *Довгвилло* 1882 Красносельская в., Сурвиллишская в., Кракиновская в.; *Daugwil* 1637 mst. Krk; Paweł Parobek *Daugwilaicia* 1662 vls. Krk, w. Pokorkle; *Daugwil* 1695 par. Dt J; *Daugwilas* 1695, *Daugwilaytis* 1705, Joanes *Daugwilowicz* 1726 Dt KR.
- DOWGAJŁO (d. lit. im. męskie *Daugāla* i n. *Dowgiallo* < *Daugēla, Daugela*, por. też *Dowgialo* 1693 K (Ragauskaitė, 2005, s. 132)): Лютко *Довггайловичь* 1528 Veliuona; Миць *Довггайловичь* 1528 Żr; *Dowgal* 1705 Noč KR; *Dowgala* 1732 K J.
- DOWGUN (od imion skróconych na *Daūg-* < lit. *daūg* 'dużo, wiele, wielu' — por. Sinkevičiūtė, 2006, s. 119, Zinkevičius, 2008, s. 199): Christophorum *Daugunis* de Auguny 1691–1781 Vdn J.
- DRUCIS (lit. n. *Drūtys*): *Drucis* 1653 Lnkl J; *Drucius* 1693 Skaruliai.
- DULGIS (łot. n. m. *Dulgis*, bagno w Kurlandii na Łotwie): Catharina *Duelgiowa* 1747 Grz M.
- DUMALEWSKI (prus. n. m. *Dumele* < prus. *dumis* 'dym', lit. *dūmėlis* 'dymek, mgiełka'): Kazimierz *Dumelis*, Stanisław *Dumelia* 1637 mst. Als; Michał *Dumelis* 1662 mst. Varn, w. Połukscie; Stanisława *Dumelia* 1662 mst. Varn; Magdalena *Dumelowna* 1669 Krż.
- DYKANIEC (**Dikinis* < *Dikas* < pol. *dzik* lub niem. *Dick, Dieck* czy *Dykinis* < lit. *dykinis* 'leń, wałkoń, próżniak?'): *Dikinis, Dikiniowa* 1685–1731 Dgl J; *Dikinis, Dikynis, Dykinis, Dikinowna, Dykanowna* 1729–1771 Ut KR; *Dikys* 1640, *Dikis* 1645, *Dykis* 1684 Grz J.
- DYRSOWICZ (< lit. *diršė* 'stokłosa, łac. *Bromus*): *Dyrsewicz* 1759–1787 Krns KR.
- DZIADEL (< *Dėdėlis*? < *Dėdėlė* < lit. *dėdė* 'wujek, stryjek; każdy starszy mężczyzna'): dom Macieja *Dziedelia* 1609 V; Thomaśa *Dziedela* 1628 V; Ioanne *Dziedelonis* 1640 Švnč G, Joannem *Diedelonis* 1647 Lnkl J; Christophorus *Dziedalis* 1680 Paparčiai KR; Catharina *Dziedelowa* 1689 Ad G; Georgij *Dziedelan* 1690 Ad G. Na rozchwianie ortograficzne, zapewne odzwierciedlające rozbieżności artykulacyjne samogłosek *e, a* wskazują równoczesne poświadczenia *Dziedonis* 1643, 1644 i *Dziadonis* 1642, oba Švnč G.

- DZIEWGUĆ (wsp. lit. n. *Devgutis*): *Dziewgiecz* 1602–1615 V; *Dziauguc* 1655, 1680, 1698 Ad G; *Dziawgocki* 1655 Ad G; Joannis *Dzieuga* 1657 Ad G; Martini *Dziauga* 1659 Ad G; *Dziauguc* 1670 Ad G; *Dziawguc* 1698 Ad G.
- EITEL (< prus. n. o. *Eytil*, *Eytel*, Trautmann, 1974, s. 27, lub ew. niem. *eitel* ‘zarozumiały, nadęty’): Богдан *Eumилович* 1542 Śln; Catharina *Eytelkowna*, Lucia *Eyteluszkowna* 1729–1776 Ut J.
- GERUSCHKAT (< **Geruskaitis*?): Juchno *Gierusowicz* 1554 dw. [Raudondvaris] Nemenčinė (Niemenczyn); *Gieruska* [f] 1759–1787 Krns KR.
- GEŻYŃSKI (wsp. lit. n. *Gežinis* < *Gežys*?): Michał *Gielzynis* 1694 vls. Krt, w. Bučniai; *Gielzynis*, *Gielzynis* 1711 Krt; *Gielzynis* 1767 Krt graf., w. Bučniai; Marianna *Gieżyziowa* (kr. mot.) 1802 par. Krt — jedyne poświęcenie bez litery „l”; Marianna *Gielzynowa* (kr. mot.) 1804 par. Krt [jeśli ta sama co powyżej, to by sugerowało, że jest to zniekształcone n. *Gežinis* < *gelžinis*, *geležinis* ‘żelazny’].
- GIEREJKO (< lit. n. *Geraitis*?): Stanisławowi *Giereykowi* 1625 K.
- GIERUKAS (< lit. *gēras* ‘dobry’): Jacobus *Gerukas* 1729–1771 Ut KR.
- GIEWIEL (wsp. łot. n. *Gēvelis*, *Gēvelis*, *Gevelis*, lit. *gėvelis*, *gėvelys* ‘szczyt dachu; chudy człowiek lub zwierzę; człowiek słabego zdrowia; głupek, gamoń, gapa’): Christina *Giewelowa* 1678–1691 Krns KR; Simon *Giewialis*, Christina *Giewialowa*, Cristina *Giewielen* 1740–1760 Link KR; Crifina *Giewielowna* 1760–90 Link KR; Anna *Gewilowna* 1658, 1659 Krż; Stanisłai *Gewilis* 1658 Krż.
- GIEZGAŁA (< lit. n. o. *Gezgailas*, *Kezgaila*, *Kezgailas*, *Kezgilas*? Zinkevičius, 2008, s. 205, 212): Jurgis *Kiezigil* 1695 Paj, dw. Švėkšna, woyt. Awgilowe [rozchwianie k, g — por. n. *Gežys*, pot. *Kežys* (LPŽ I, s. 662)].
- GIRGEL (wsp. lit. n. *Girgelis*): Woyta *Girgiela* 1616 Jon; Terefsa *Giergeliowna* (?) [dopisek LKI] 1701 Noč KR.
- GIRSA (pol. gw. *girs* < lit. *girsė*, *girs*, *dirśė*, *dirsa* ‘stokłosa, łac. *Bromus*’): Casimirus *Girs* 1729–1776 Ut J.
- GIRYS (lit. n. o. *Giris* < lit. *girti(s)* ‘chwalić (się)’ lub lit. dial. *girti* ‘pić’; Zinkevičius, 2008, s. 94, 283): *Giris* 1759–1787 Krns KR.
- GIWOJNO (lit. n. o. *Gjvainas*, Zinkevičius, 2008, s. 613): Jerzy *Giwoyna* 1743, Stanisław *Giwoyna* 1759, 1763 Ps v., w. Pasvaliečiai.
- GORGEL (lit. *gōrgelis* ‘pijak’ lub *gargālis* ‘beksa; ktoś, kto chrapie; ktoś, kto krzyczy ochryłym głosem’): Stanisław *Gargiel* 1782 w. Sarginie, sen. Prienai [Preny]; *Gargielaytis* 1686 Pun.
- GRAUŻLIS (wsp. lit. n. *Grauzlys*, lit. *graūžlas*, *graužlys* ‘ogryzek; zeschnięta kromka chleba’): Ignatius *Grawzlis* 1804 par. Kl.
- GRECZAN (< lit. *grečionis* ‘Greczyn, Grek?’): Marta *Greczanis* 1875 Krsn; *Greczius* 1691–1781 Vdn J; *Greczys* 1708–1740 Link KR; Basilius *greckian* [sic] 1680, Martini *Greckien* 1694 Ad G; Matthei *Greckienas* 1691 Ad G; Marianna *Greckienie* 1695 Ad G; Marianna *Greckienna* 1698 Ad G.
- GRODEL (wsp. lit. n. *Grodelis*): *Grodelis* de Grodzie 1652–1672 Vdn KR [kilka poświęceń]; *Grodelis* 1678–1693 Użp KR; *Grodelis* 1685–1731 Dgl KR, J [kilka poświęceń].
- GRUSZTEL (< lit. n. *Grūštā*, *Grūštas*, *Grūštas* < lit. *grūštis*, *grūštis* ‘ból brzucha; kolka niemowlęca; ból serca; żal, zmartwienie’): Martinum *Grusztelaitis* 1664 Vlkv r., Lnkl J; Annam *Grufztelowna* 1691–1781 Vdn J.
- GRYKIEL (wsp. lit. n. *Grikelis*): Georgy *Grikiel* 1729–1771 Ut KR.
- GRYSZKUT (< lit. **Griškutis* < *Griškus* < *Griškā* < *Гришкوپуі*?): Marinam *Gryszkuycia* 1691 Lnkl J.
- GUDWIŁOWICZ (lit. im. złoż. *Gūdvilas*, Zinkevičius, 2008, s. 96): Barbara *Gudwiłowa* 1816 Sd.
- GULAN (łot. n. *Gulāns*, *Gulāns*): Annæ de Domo *Gulanowna* 1807 Imbr KR.
- GURGIELEWICZ (< *Gurgelaitis* < lit. *gurglys* ‘ktoś, kto burczy, bulgocze, gulgocze’? Zinkevičius, 2008, s. 579): Ignacy *Gurgielewicz* z Kowna 1808 (1791–1827 K M).
- JAGUCZAŃSKI (prus. n. o. *Jagutte*, *Jagotthe*, *Jagawde*, Trautmann, 1974, s. 38): Elisabetha *Jaguczanska* 1670 Krż KR; *Jaguczanski* 1671 K; Ягучанская, Ельвира 1882 vls. Бетигольцкая.

- JAKAĆ (< *Jakaitis* < *Jākas* 'Jakub, Joachim'? Ale por. też *Jakać*, struga w woj. podlaskim, etymologia niejasna, Babik, 2001, s. 137): Agatha *Jakaciowna* 1813 Śvnč M; Stasia *Jakajcia* [dop.] 1597 vls. Tendziogala, w. Dauznagiai; Wała *Jakaycia* [dop.] 1629 V, dw. Nemenčinė [Niemenczyn]; *Jakaic* 1637 mst. Papiłė; vls. Papiłė, w. Jonaicie; Christianė [?] *Jakajcia* 1645 Lnkl J.
- JAKUBIAŁOJC (< **Jokubelaitis* < lit. *Jākubas* 'Jakub'): Dawid *Jakubelaytis* 1695 Paj, dw. Švėksna; Stanisław *Jakubelaytis* 1695 Paj, dw. Švėksna, woyt. Rawdziowe; Annae *Jakubelowna, Jakubelayczia* 1808–1820 Vad KR.
- JANCZUKAJTIS (lit. n. *Jančiukas* < *Jančys*): Elisabetha *Janczukajciowa* 1680 Paparčiai KR.
- JASIUNIEC (d. lit. n. *Jasiunies*): *Jasiuniec* 1803, 1815, 1818, 1820 Int; Angella *Jasiuncówna* 1821 Int M; Barbarae de domo *Jasiuniczia* 1729–1771 Ut KR; Andreas *Jasiunis* 1764–1786 Użp KR.
- JAWID (d. lit. n. o. złoż. *Jóvydas*, Zinkevičius, 2008, s. 72): Franciszek *Jawid* pleban simnien-ski [lit. Simnas, pol. Simno] 1782; *Jawidis* 1729–1776 J, 1729–1771 Ut KR [kilka poświad-czeń]; Michäel *Jowidis*, Nicolai *Jowidis*, Adamus *Jowidis de Jowidzie*, Catharine *Jowidaycia*, Catharinae *Jowidis de Jowidzie*, Sophia *Jowidziowa de Jowidzie* 1678–1691 Krns KR; Ambrozi *Jawidanis* 1678–1693 Użp KR.
- JEŚMAN (lit. n. o. złoż. *Jasmanas*, *Jašmanas* i wsp. lit. i łot. n. *Jesmanas*, *Jasmanis*): S Piotrem *Jesmanem* 1598 par. Ukm; Kazimierz *Jefmon* 1694 vls. Krt, w. Būdviečiai; Casimirus *Jesmont* 1729–1771 Ut KR; Ewa *Jesmonayczia*, Laurentius *Jesmont*, Helena *Jesmontowna*, Mariannae *Jesmanticzia* 1764–1786 Użp KR.
- JODDA (lit. n. m. *Juoda* < lit. *juodas* 'czarny'): Joannes *Jodacis de Joda* 1652–1672 Vdn KR; Jana *Juoda* 1662 mst. Varn; Laurentij et Zofiae *Joda* 1729–1771 Ut KR.
- JONAN (< *Janónis* < *Jānas*, *Janys*? Zinkevičius, 2008, s. 366): *Jonanis* 1630 Lnkl J, 1640, 1643 Śvnč G, 1621–1646, 1685–1731 Dgl J, 1697–1719 Vb J, 1696–1719 Krns J, 1765 St. Łojciewskie, w. Łojcie; 1765 sen. Subačius, w. Piweniszki i Bohdaniszki, aps. Ukm.
- JUNAJTYS (< *Jonaitis* lub *Janaitis*? Być może forma gwarowa, por. Zinkevičius, 2008, s. 365–367): Baniul *Junaicis* 1600 Beržėnų vls.; Stanislaus *Junaitis* 1600 Jon, Laurins *Junaitis* 1615 Jon; Stephanus *Junaytis* 1645 Grz J; Symon *Junaitys* 1750 dw. Klm, w. Šlyžiškė.
- KANTEL (prus. n. o. *Cantele*, *Kantele*, *Cantelyn*, Trautmann, 1974, s. 42): *Kantel* 1690, 1692, 1781–1788 K.
- KARNAT (wsp. lit. n. *Karnaitis*): Tomasz *Karnaytis* 1619 Vdk, dw. Šln, w. Bodkuni; Antonio *Karnas* 1691–1781 Vdn J.
- KARTUNOWICZ (lit. *kartūnis*, *kartūninis* *obuoļys* 'gorzkie jabłko'; w polszczyźnie okolic Puńska *kartuny*, *kartunki* to 'gorzkie jabłka'): *Kartunas* 1808–1820 Vad KR.
- KARUK (lit. *kariukai* 'lekkie paradny wóz; siedzenie z oparciem na wozie, z resorami; sanie do prze-wozu belek, kłód', Rieger, 1996, s. 90): *Karukas* 1729–1771 Ut KR.
- KAUKEL (lit. *kaukelis* 'mandragora lekarska, łac. *Mandragora officinarum*' lub d. lit. n. o. *Kaukėlė* < lit. *kaukas*, *kaiukas* 'duch domowy, skrzat domowy przynoszący domowi bogactwo; diabeł; starszy człowiek o czerstwej cerze, z rozczochranymi włosami'): Nicolao *Kaukelis* 1637 Lnkl J; *Kaukelaytis* 1676 Pun; *Kaukelowa*, *Kaukielowna* 1679 Pun; Zophiae *Kaukeliciae* 1685–1731 Dgl KR.
- KAUSZEL (wsp. lit. n. i n. m. *Kaušelis* < lit. *kaušėlis* 'małżowina uszna; daszek od czapki; część kosiarki do siana'): Laurentij et Sophiae *Kaufzel* 1740–1759 Krns KR; Józef *Kauszel* 1765 St. Kurkleckie, w. Kurkleckie; *Kaufzelowna*, *Kauszewicz*, *Kaufzelis* 1759–1787 Krns KR (kilka poświad-czeń); *Kauszalis* 1697 Skaruliai; *Kauszalowna* 1759–1787 Krns KR, 1729–1771 Ut KR; Stephano *Kauszelunas* 1656 Lnkl J.
- KIEMEL (lit. *kiemelis* 'dziedzinec, podwórko' i lit. n. m. *Kiemiai* (rejon poswolski) oraz kilka d. n. m.): Simon *Kiemel* 1553 K; Wawrzyniec *Kiemelelis* 1784 r. Rk, w. Taraldziai.
- KIERA (może pokrewne lit. n. *Kėras*, *Kėras*, *Kerjys* < lit. *kėras* 'obcięty lub złamany pień drze-wa ze wszystkimi korzeniami; roślina z pniem i korzeniami; krzew, krzak', *keróti*, dobrze się rozwijając, rosnąc; rozrastając się, rozgałęziać się', *keris* 'kłótlivy, pyskawy, zaczepny, zadziorny'): *Kiera* [kilka poświad-czeń] 1729–1771 Ut KR, 1729–1776 J; Michał *Kiera* 1765 vls. Użp, w. Mikuny i Korkoryszki.

- KIERKLA (lit. *kerklỹs* 'krzykacz'): Urban *Kierkla* 1637 vls. Varn, w. Kuianie [!]; Воит'куче *Кечер* 'клопаітмус [?]' 1537 vls. Karšuva.
- KIERUN (etymologia niejasna — p. Kiera): Georgij et Evae *Kieruna*, Stanislaus *Kierunas*, Georgius *Kierunas*/*Kierunasz*, Eva *Kierunowa*, Catharina *Kierunowa* 1729–1771 Ut KR; Zofia *Kerunowna* 1729–1776 Ut J.
- KIEZA (może od lit. n. o. *Kežà, Kėžas, Kežỹs* < lit. *kėžas* 'karzeł', Zinkevičius, 2008, s. 557): *Kieziaicia* 1650 Lnkł J; *Kieziewicz* 1695, *Kiezewiczowna* 1701 par. Dt; *Kieziowna* 1691–1781 Vdn J; *Kieziczie* [f], *Kiezis* 1729–1771 Ut KR.
- KIRCIO (lit. n. *Kiřčius* < *kirčius* 'drwal, rębacz', por. *kiřtis* 'uderzenie, cios'): Якубъ *Кцирча* 1584 dw. Laukstinių [dop.]; Staniflaus *Kircza* 1669 Grz J.
- KIRPSZA (wsp. lit. n. *Kirpša* < lit. *kirpša* 'człowiek z krótko obciętymi włosami'): *Kirpsza* 1695 Skaruliai.
- KIWERSKI, KIWIROWICZ (lit. n. *Kiveris, Kivaras*, łot. n. *Ķivers* — może z lit. *kiveras* 'rodzaj dawnego żołnierskiego nakrycia głowy', *kiveris* 'dawna wysoka żołnierska czapka', łot. *ķivere* 'wojskowy hełm; głowa'): *Kiwerajitis* 1637, *Kiweraytis* 1639 Lnkł J.
- KONTRAT (wsp. lit. n. *Kontraitis*): Elisabetha *Kontratowna* 1759–1787 Krns; Якшиц *Кон* 'траітмус 1537 vls. Dirvėnai KR.
- KOSPAT (wsp. lit. n. *Kaspaitis, Kaspait*): *Kaspait* 1675 Grz J.
- KORSZUN (< **Karšunis* < *Karšỹs, Keršỹs, Kėršis, Keršas, Kėršius* i lit. ap. *kėršas, keřšas* 'srokaty (o koniu); łaciaty, pstry, pstrokaty, różnokolorowy; pręgowany, prążkowany'): *Karszunas* 1625 K; *Karszunowna* 1830 Strj.
- KRAWEL, KRAWIEL (wsp. łot. n. *Kravelis*): *Krawiel* 1662, 1669 Ad G; *Krawielis* 1780 Int J; *Krawielewicz* 1627 K; Sophia *Krawielucia* 1656 Ad G; *Krawielowa* 1660, 1668 Ad G; Elisabethae *Krawielicia* 1685–1731 Dgl KR; Elisabetha *Krawieliczowna* 1729–1771 Ut KR.
- KRYSAJTYJS (może związek z lit. n. o. *Kriščaitis* lub *Krišas*, Zinkevičius, 2008, s. 411, 285): *Krysajtis* 1677 Śiluva; *Krifas* 1757–1767 Rag; *Krisz* 1665 K.
- KULWEIT (wsp. lit. n. *Kulvaitis, Kulveitis* < *Kūlvis?*): *Kulwaicia* 1648 Lnkł J; Caterina *Kulwayczia* 1721 Lnkł J; *Kulwaytis* 1757, 1760 Tauczuny, Kdn KR; *Kulwaytis*, Anna *Kulwayczia* 1763 Tauczuny, Kdn KR; pracowitey Katarzyny z *Kulwayciow* 1829 Kdn M.
- LAMUT (wsp. lit. im. *Lamutis*): *Lamuytis* 1677 Śiauliai [Szawle].
- LANKAJTES (wsp. lit. n. *Lankaitis* < *Lankas*): *Lankaytis* II p. XVI w., aps. Rt.
- LEJSZA (lit. *leišà, leišis* 'powolny, ciężki, ślamazarny człowiek; (pej.) Litwin; mieszkaniec Auksztoty'): *Leysiewicz*, *Leyszowna* 1668 Krż KR; *Leyszowa* 1685–1731 Dgl KR; *Leysa* 1691–1781 Vdn J; Magdal. *Leyfze* 1729–1771 Ut KR; *Leifz* 1797 Pnd.
- ŁOKUĆ (lit. *lokūitis* 'niedźwiedziątko'): *Локымовуч* 1537 vls. Шов'довское; *Lokuytis* 1648, 1685, *Lokuytis* 1688 Grz J; *Lakutis* 1735 Skd; *Lokuciewfki* 1739–1759 Krns J; *Lokuciewska, Lokuciewfka* 1740–1759 Krns KR.
- ŁOWKIS (lit. n. *Laūkis* (of. *Lawkis*), *Laukỹs* < lit. *laūkis* 'łysy; goły; (zwierzę) z białą plamką na czole'): *Lowkis* 1698 Lauksodis, 1689 Ad G, 1765 St. Sitańskie w. Puczakany aps. Ukm, 1780, 1782 Int J, 1795 dw. Ad w. Bagdžiūnai, 1802, 1827 Ad M; Cristina *Lowkisowa* 1829 Ad M; Catharina *Lowkisowna* 1827 Ad M; Ловкусь 1882 Ракшской в.
- MAJNO, MAJNA (prus. n. o. *Maine* (?), *Mainote* (Lewy, 1904, s. 52) i dawna n. m. *Shubice-Mayno*; por. też Ivoška, 2018, s. 94): *Maynis* 1664 Ad G; *Maynas* 1678 dw. Ps, w. Rogowce; *Maynas* 1751, 1759, 1771 vls. Ps., w. Ragaudžiai.
- MAKSZYS (lit. *makšỹs* 'człowiek wyrządzający drugim szkody, szkodnik'): *Makszys* 1760–1790 Link KR; *Maxis* 1708–1740 Link KR; *Maxis, Maxifz* 1729–1771 Ut KR; *Makszewski* 1626 K.
- MARGATIS (lit. *Mārgaitis, Margaitis* < *Mārgis* < lit. *mārgis, mařgis* 'coś kolorowego, wielobarwnego'): *Margacze* 1757–1767 Rag.
- MEJŁUK, MIEJŁUK (< **Meiliukas* < lit. *meilius* 'fajtłapa, ciapa' i sufiks deminutywny *-ukas*): *Meylukaytis*, Margaritha *Meylukowa* 1678–1691 Krns KR.
- MEŁGAŁW (wsp. łot. n. *Melgalvis* < łot. *melns* 'czarny', *galva* 'głowa'): z Grigiem *Melgalwem* 1597 vls. Tendžiogala, w. Daužnagai.

- MIEGAS (< *miēgas* 'sen', *mięgoti* 'spać' lub *miēgas* 'sąsiek, zasiek, wydzielone miejsce w stodole do przechowywania zboża?'): *Mieygias* 1652–1672 V KR; *Miegius* 1677 Vilkija.
- MIEGUĆ (< **Miegutis*? Por. lit. *mięgutis* < *miēgas* 'sen'): *Mieguć* 1803, 1804, 1807, 1808, 1810, 1823, 1829 Ad M; *Miegućciowna* 1805 Ad M; *Miegućciowa* 1807, 1810, 1815, 1817, 1820, 1823 Ad M; *Miegućciowa* 1807 Ad M; *Mieguć* 1689, 1692, 1694 Ad G; 1751 Ad, w. Gruodźiai; 1815, 1825 Ad M; *Mieguć* 1689 Ad G; *Mieguć* 1739 vls. Ad, w. Gruodźiai; *Luciae Miegutowny* 1764–1786 Użp KR; *Miegutis* 1764–1786 Użp KR, 1685–1731 Dgl KR; *Miegutowicz* 1685–1731 Dgl KR.
- MIKOŁUĆ (< **Mikaluitis*?): *Joannes Mikaluytis* 1602 Jon; *Mikoluytis* 1617 Jon, 1643 Grz J; *Mikoluytis* 1681 Grz J, 1756 Jon.
- MIKOŁANIEC (< **Mikulanis*?): *Mikulanis* 1671, 1672 par. Pun; 1830 Srj; 1678–1693 Użp KR; 1729–1776 Ut J; *Martha Mikulaniowa* 1685–1731 Dgl KR; *Mikulan* 1624 dw. Aknystos, w. Bernatkavičiai; 1666 Ad G.
- MILEJSZO (wsp. lit. n. *Mileiša*, *Mileišis* i n. m. *Mileišiškės* — ob. dzielnica Wilna): *Mileyfza*, *Mileyszowa* 1708–1740 Link KR; *Mileyszysz* [!], *Mileyszowna*, *Mileyfowna*, *Mileyszowna* 1760–1790 Link KR; *Milejšis* 1694 Kn sen., w. Jachimiškės; Stanisław *Mileyszysz* 1705 dw. Grauzai, w. Grauwzyki; *Милейшувичь* 1528 Vdk; *Милейшувичь* 1528 Rs; *Mileyszimas* Vb J 1678–1680.
- MILONAJĆ (wsp. lit. n. *Milanaitis*): *Milianaytis* 1666 par. Pun; *Millionis* 1656 Krż KR; *Milonis* 1678–1680 Vb J.
- MINAUT (prus. n. o. *Minaute*, *Mynawthe*, *Mynawte*, *Mynaute*, *Mynauthe*, *Mynnautd*, *Minawte*, *Menawthe*, *Menaute*, Trautmann, 1974, s. 60): *Minaumuc* 1537 vls. Dirvėnai; *Minaytis* Krns KR 1678–1691; *Минамаумуч* 1592 vls. Vdk.
- MINKSZTYN (lit. *minkštas* 'miekki'): *Thomæ Minxtinalis* 1652–1672 Vdn KR; *Anna Minkszynowa* 1729–1771 Ut KR; *Vincentus Minksztas* 1818 Švnč M.
- MISIUKAJTIS (wsp. lit. n. *Misiukaitis*): *Hedwige Misiukaycia* 1660 Paparčiai KR; *Zofia Mifukayciowna* 1703 Noč KR.
- MISIULANIEC (< **Misiulionis*?): *Jan Misiulanic* 1673 par. Ukm, w. Gumbele; *Casimiro Misiulanic* 1691–1781 Vdn J.
- MUSIULANIEC (< **Musiulionis*?): *Barbara Musiulaniowna* 1824 Šr, Kiaukliai M; *Musiul* 1678–1693 Użp KR; *Musiulis* 1764–1786 Użp KR.
- NARWAT (< *Narvaitis* < lit. n. *Narvyš*? Ta ostatnia forma jest notowana w LPŻ): *Casper Narwaytis* 1617 Jon KR; *Jan Norwaytis* 1694 vls. Krt, w. Baltmiškiai.
- OSZKIEWICZ (< **Oškevičius* < **Ožkevičius* < lit. *oškà* 'koza?'): *Casimiri et Annæ Oszkiewicz* 1729–1771 Ut KR.
- OSZKAŁO, OŻKAŁO (lit. (gw.?) *oškela* < *ožkelė*, *oškà* 'kózka, koza'): *Oszkela*, *Oszkela* 1654 Ps; *Oszkielis* 1678–1693 Użp KR, 1691 Skaruliai; *Anna Oszkielicia* 1687–1719 Vb J.
- PANELAS (lit. *panėlis* 'panicz; słaby, mały pan', *panėlė* 'panienka; śnieżyczka przebiśnieg, łac. *Galanthus nivalis*; przywrotnik pospolity, łac. *Alchemilla vulgaris*; ostróżka, łac. *Delphinium*): *Ponelacze* 1769–1822, 1769–1864 Rag; *Ponelatis* 1769–1822 Rag; *Poneleit*, *Ponelyte* 1769–1864 Rag.
- PAPUCIS, PAPUCZYS (d. lit. ap. *paputis* 'nadęty'): *Tomulis i Bartłomiej Paputelis* 1673 par. Ukm, w. Heynary; *Thomas Paputys* 1761 de Jawneykie [Jauneikai], Jon J.
- PIEKUTIEN, PEKUTIEN, PEKUTIEŃ (< *Piekutiėnė* < *Piekutis*?): *Mathai Pekutis* 1600 Jon; *Piekus* 1755 r. Krtn, w. Nausėdai, w. Užpelkiai, sen. [piltis [Impiltis]; *Pekute* 1769–1822 Rag.
- PIERSZTEL, PERSZTEL (lit. *pirštėlis* 'mały palec'): *Elizabeth Pierstelowa* 1659 Ad G; *Helena Pierstelowa* 1660 Ad G.
- PIWISZKIS (zniekształcone n. *Pieviškis*? < **pieviškis* 'mieszkaniec łąki' < lit. *pieva* 'łąka', analogicznie do ap. typu *kalniškis* 'mieszkaniec gór' < *kalnai* 'góry'): *Bartłomiej Piwifzkis* 1827 par. Zr, w. Kukle [jedyne poświadczenie bez „e”]; *Elibieta* [!] *Piewiszkiowa*, *Dominik Piewiszkis* 1835 par. Zr, w. Azoreyscie.

- PLIKUS (lit. *plikas* 'łysy, goły', *plikis* 'człowiek łysy; człowiek nagi; biedak, nędzarz'): Jułko *Plikus* 1561 K.
- PREDYKAJT (**Pridikaitis* < lit. im. *Prydikis* < niem. im. *Friedrich*? Por. też lot. n. *Priede* < łot. *priede* 'sosna, świerk' itp.): *Pridzikate*, *Pridzik* 1769–1822 Rag.
- PRESKI (lit. *prėskas* 'przaśny, bez zakwasu, niekwaśny; niesłony, o delikatnym smaku'; por. lit. n. *Prėskiėnis*): Anafazja *Preskaicia* 1675 Lnkl J; Mariaña *Preskiowa* 1691–1719 Krns KR; *Preskinis* 1663 Lnkl J.
- PULAKIS (lit. *pūlakis* 'człowiek o chorych oczach; śpioch'): Antoni *Pulakis* 1765 vls. Pienionys, m. [!] Andraniszki; *Pulak* 1693 par. V, dw. Dubovszczna, w. Minikanie; Maryanna *Pulakowna* 1702 Noć KR; *Pulak* 1798 Śd graf., w. Velżiai; *Pulakowski* 1816 Sd.
- RADYKO (lit. n. *Radikas* (pot. też *Radyka*), *Radýkas*, *Radikis*, *Radýkis*, *Rodikis* < *Radýs*, *Rādis*, etymologia niepewna — por. też *Radyk* 1811, Paštuva/Kvesai w rej. kowieńskim (Maciejauskienė, 1993, s. 104): *Radyka* 1662, 1824 K; *Radykowna* 1741 Žeimiai Jon; Magdalena *Radykowa* „z Koniuch” 1763–1791 M, 1783 K; *Радыко* 1882 Красносельская в.
- RAPOTA, RAPOTI, RAPACKI ((n. m. *Rapaty*) < prus. n. o. *Rapote*, *Rapotho*, *Rappoth*, Trautmann, 1974, s. 82, Bijak, 2001, s. 171, por. też prus. *rapa* 'anioł' (EV) oraz prus. n. o. *Rapotin* 1352 (Ivoška, 2018, s. 99)): *Rapacka* 1662, 1666, 1668 Paparčiai KR; *Rapaytis* 1663, 1665 Krż KR; 1647 vls. Vilkija, dw. Varputininkų [dop.], w. Grymacyie; *Rapacki* 1667 Krż KR; *Panaukiū* 1882 Олотская в.
- RASZAT (< **Rasaitis*, etymologia niepewna): *Pauaūmuc* 1537 vls. Gandinga; *Raszaytis* 1611 Rt.
- RAUBUC, ROWBUĆ (wsp. lit. n. *Raubutas*, *Raubutis*): *Raubuytis* 1660, 1681 Grz J.
- RIEKĖIT (*riekas*, *griekas* 'grzech', więc *riekaitis* 'grzesznik'? Por. też *rėkas* = *rėksnys* 'krzykacz'; *rėkas* 'krzyk, wrzask'): Cristinam *Rekaicia* 1653 Lnkl J.
- RODAJTYS (wsp. lit. n. *Rodaitis*): Григорей (Григорей) *Родаўмучь*, Грегоры *Родаўмучь* 1528 Krż; Войтко *Родаўмучь* 1528 vls. Užventis; Павел *Родаўмучь* 1537 в. Шов'довское; *Rodaitys* 1662 vls. Krk, w. Pokorkle; Anna *Radayte* 1670 Krż; *Radaytis* 1695 Paj, dw. Švėkšna, woyt. Mikuziewe [Mikužiai]; *Rodaytis* 1698 Lauksodis; Zophia *Rodaycia* 1702 Dt KR.
- RUSKUL (wsp. lit. n. *Ruskulis*, łot. n. *Ruskulis*, *Ruskuls*, *Ruskuļs*): *Ruskul* 1810, 1812 Imbr KR.
- SARGALIS, SARGIALIS, SERGIALIS, SIERGIALIS, SIERGIEL (lit. *sargālis*, *sargālius*, *sergālis*, *sirgālius* 'człowiek chorowity'): Helena *Sargaylowa*, Magdale *Sergaylowa* 1729–1771 Ut KR; Anna *Sargiejłowna* 1729–1776 Ut J; *Саргелевичь* 1802 Šiauliai.
- SAUGUT, SAŁGUT, SOŁGUT, SUŁGUT, SUŁGUTT (prus. n. o. *Sawgut*(t)e, *Sawgotthe*, *Sowgutte*, *Saugutte*, Trautmann, 1974, s. 90): Joannes *Sauguytis* 1677 Grz J; Joannes *Saugwitis* 1670 Grz J.
- SAWUĆ (**Savutis*, zapewne od *Sāvas* < brus. i ros. im. *Савва*, *Савва*): Woyciulis *Sawucianis* 1673 par. Ukm, w. Sawucie [!].
- SEREWIS (< *Sereivis*? Etymologia niejasna): *Serewiczowna* 1660 Paparčiai KR.
- SILKE (lit. *silkis* 'śledź', *silkė* 'śledź, łac. *Clupea*; chudy człowiek'): Martini *Silke/Silkiewicz* 1663, Martini *Silkiate* 1667, Martini *Silkie* 1669 Paparčiai KR; *Silkutaytis* 1642 Rs, w. Meldikviršiai; Catharinae *Sillicia* 1644 Švnč G, Matheus *Silkinenas* 1643 Švnč G, Jeduige *Sylkucia* 1643 Švnč G; Heduigem *Silkinacia* 1690 Lnkl J; Magdalena de domo *Silkiewiczowna* 1729–1771 Ut KR; Mathias *Sylkiewicz*, Jacobus *Silkiewicz* 1729–1776 Ut J.
- SKORULSKI (< *Skorule*, lit. *Skaruliai*, dawna wieś i posiadłość rodu Skorulskich, ob. dzielnica miasta Jonava k. Kowna < lit. *skarà* 'duża, zwykle wełniana chusta na plecy, głowę; ściierka, szmata, łachman, gałgan; marna, znoszona, pozdzierana odzież', *skāris* 'coś znoszonego, zniszczonego, obszarpanego, oberwanego', *skārti* '(o odzieży) strzepić się, pruć się'): *Skorulski* 1600 par. Upytė i in.; 1625 K; 1720 Švenčionys; *Skorulska* 1668, 1679, 1682 Paparčiai KR; 1783 Medeksze; *Skorulski* 1669, 1679, 1680, 1681 Paparčiai KR; 1816 Sd; *Скорульская* 1882 Субогская в.; *Скорульский* 1882 Курклеwsкая в.; *Скорулевич* 1542 dw. Ктегужин.
- SKORWID (lit. n. *Skorvydas*): Nikodema *Skorwida* (kunig.) [księdź] 1829 Mrc KR.
- SOWUL (lit. n. *Savūlis* < *Sāvas* < brus. i ros. im. *Савва*, *Савва*, lub od im. *Savēlijus*): Georgium *Sowulinos* 1679 Lnkl J; Euam *Sawulowa* 1689 Lnkl J.

- STANKUĆ (< *Stankutis* < *Stankus* < pol. im. *Stanisław* lub jego odpowiedniki w innych językach słowiańskich): Мартис *Станкутис* 1592 vls. Vdk, w. Поонтые.
- STRASDUN (wsp. lit. n. *Strazdūnas*, *Strāzdas* < lit. *strāzdas* 'drozd'): *Strazduanis* 1621–1646 Vb J.
- SUDAJTIS (lit. n. o. **Sudas*, *Sudeĩkas*, *Sudeĩkis* i prus. n. o. *Sude*, *Sudeke*, *Sudenne*, Trautmann, 1974, s. 100, Ivoška, 2018, s. 60): *Cydaĩmuc* 1537 vls. Tverai; *Sudayĩtis* 1694 vls. Krt, w. Būdviečiai; 1659 Pun.
- SUREL (może od skróconej lit. n. o. złoż. na *Sur-*; por. też lit. *sūrelis* < *sūris* 'ser' i sufiks deminutywny *-elis*): *Surelis* 1598 par. Ukm, mst. Panemunis; 1685–1731 Dgl KR.
- SWIRKAITIS (lit. n. o. *Svirka*, zapewne poch. słow., i wsp. lit. n. *Svirkas*): Januka *Swirkoycia* [dop.] 1651 woj. wileńskie (WKL), w. Drevininkai.
- SZALUNAS (wsp. lit. n. *Šaliūnas*): *Szalunas* 1830 Srj [kilka poświadczeń]; Rozalia *Szalunowa* 1830 Srj.
- SZAMEITAT (< lit. n. *Žemaitaitis*): *Szamaczce*, *Szamaitaczce*, *Szamaitatis*, *Szamat* 1757–1767 Rag; *Szamatis* 1757–1767, 1769–1822 Rag; *Szamate* 1769–1822 Rag.
- SZAWDYLAS (lit. *šiaudėlis* 'łodyżka lnu; słomka, rurka w kształcie zdźbła słomy; wypiek w kształcie słomki', *šiaudėlė* 'dudek, łac. *Upupa epops*'): *Szaudalis* 1663, 1662–1689 K; Edwiga *Szawdelowa* 1695 Ad G.
- SZCZESIUL (etymologia niejasna, może związek z lit. n. *Česiulis*): [?] Bafili *Szczeszul* 1693 Ad G.
- SZEJBUT (wsp. lit. n. *Šeibutas*): *Szeybut* 1641 Švnč par. G; 1798 vls. Mažeikiai, w. Poškėnų [dop.]; 1798 Šd graf., Pavartyčių k.; *Szeybutas* 1701 Lauksodis; Anastasia *Szeybutowna* 1764–1786 Użp KR.
- SZERSZNOWICZ (**Šeršnavičius* < lit. n. *Šeršnys* < lit. *šeršnys* 'osa'): *Szerszniewicz* 1792 Alexoto (1791–1801/1827 K M) [Aleksota to ob. dzielnica Kowna].
- SZTURGULEWSKI (< **Sturgulis*? — etymologia niejasna, por. też lit. *šturgelis*, w regiolektach z okolic Szyłokarczmy 'przedmiot do straszenia ryb (by je zapędzić do sieci)'. Wymienność *Szt-* i *Št-* potwierdza choćby fakt, że w księdze J par. Lnkl (r. Vlkv) występuje zarówno n. *Sturaitis* (1651, 1657) i *Sturajcia* 1679, jak i *Szturaitis* 1665, *Szturaytis* 1689 [2 razy], 1691): Tomasz *Sturgulewskiego* kunigas ['ksiądz'] 1776 Krns.
- SZUKLANIEC (może derywowane sufiksem deminutywnym od lit. n. *Šukėna* < *Šukjys*): *Szukianiec* 1708–1740 Link KR, 1806 Švnč M; *Szukian* 1801 Švnč M; *fzukayla de Szukiany* 1678–1680 Vb J.
- SZWIRAKIS (< lit. *žvėrakis* 'człowiek o oczach jak u zwierzęcia'): brak poświadczeń tej postaci, ale oboczność *sz* (š) / *ż* (ž) uprawdopodobniają następujące poświadczenia: *Szwinakis* 1692, 1694 Skaruliai / *Zwinakis* 1795 Klm dw. [3 różne osoby]; *Zwinakis* 1747, 1751 w. Paverpenis [2 różne osoby], 1751 w. Paverpenis [2 różne osoby]; *Szwirblowna* 1760–1790 Link KR [por. lit. n. *Žvirbljys*]; *fzwerelis* 1691–1781 Vdn J [por. lit. n. *Žvėrelis*]; *Szwersys* 1779–1781 sen. Palanga, w. Łozdyniki [por. lit. n. *Žvėris*].
- TANANIS (< *Tananas*, of. też *Tanano*, pochodzenie słowiańskie lub od lit. imienia *Tānas* < *Antānas* 'Antoni'; możliwy też związek ze skróconymi lit. n. o. na *Tan-*, Zinkevičius, 2010, s. 30): *Tananis* 1609 par. Ukm, dw. Panemunis, w. Cywaney; *Tananiewicz* 1830 Srj.
- TOMSZYS (d. lit. n. *Tamšys*, *Tomšis*, zapewne od lit. imienia *Tōmas* 'Tomasz'): *Tomfzene*, *Tomfzin* 1757–1767 Rag; *Tomfziunas* Vb J.
- TREKIEL (**Trekelis*, może od *Trakėlis* < *Trākas* < *trākas* 'leśna polana, przecinka', (gw.) *trākas* 'łsy; oszalały', *trakis* '(o wietrze) porywisty, (o koniu) porywczy, gwałtowny, narowisty', *trakti* 'szaleć, dokazywać, wariować'): Martinus *Trekelis* 1657 Ad G [jedynie poświadczenie].
- TRIBIŁO (< lit. *tribilā* 'papla, pleciuga, pleciuch'): Annam Matthæ *Tribilas* filia, 1621–1646 Vb J; Mathia *Trybelis* 1759–1787 Krns KR.
- UNDRUL (wsp. łot. n. *Undrulis*, por. też lit. *Undrāitis* < *Andrāitis*, *Uñdrius* < *Añdrius* 'Andrzej'): *Vndrulenās* 1685–1731 Dgl KR; Catharina *Undrulowa* 1691–1719 Krns KR; *Undrulanis* 1764–1786 Użp KR.
- UNDRUNAS (wsp. lit. n. *Undrūnas* < *Andriūnas* < lit. im. *Añdrius* 'Andrzej'): *Undrunas* 1649 Švnč G; *Undrunas* 1691–1719, 1719–1740, 1740–1759, 1759–1787 Krns KR, oraz spis mieszkańców

- 1846 [b. liczne poświadczenia]; *Undriunas* 1691–1719, 1719–1740 Krns KR; *Undruniowa* 1691–1719, 1719–1740, 1740–1759 Krns KR; *Undrunowa* 1719–1740, 1740–1759, 1759–1787 Krns KR; *Undrunowna* 1719–1740, 1740–1759 Krns KR; *Undrunoycza* 1759–1787 Krns KR; *Undruniowna* 1808–1820 Vad KR.
- UZULIN (łot. n. *Uzuls, Uzols, Ūzuls, Uzulāns (Ūzulāns), Uzuleņš (Ūzuleņš)* < łot. *ozols*, łąg. *ūzuls* ‘dąb’): *Basilius Vzulis* 1685–1731 Dgl KR.
- WALIO (etymologia niejasna, por. lit. *Valis, Valj̄s* < *Vāļentas, Valeņtas* ‘Walenty’): *Walis* [wiele poświadczeń, najstarsze 1606 K]; *Valis* 1633 Lnlk J; Elisabeth *Walia* 1678 Paparčiai KR; *Walys* Uciana J 1729–1776; Catarina de Domo *Waliowna* 1760–1790 Link KR.
- WASKIAN (lit. *Vasas* < *Vosylius*, ros. *Bacunuū*, brus. *Bacuniū*): *Vaskian* 1670 Ad G, *Waskan* 1668 Ad G; *Waskienas, Woskienas* 1697 Ad G; Elisabetha *Wofkienia* 1697–1719 Vb J.
- WEITUSCHAT (lit. n. *Vaitušaitis* < lit. *vaitas* ‘wójt’): Georgius *Waiufaitis* 1668 Lnlk J.
- WERELIS (etymologia niejasna): Christophorus *Werelis* 1679–1693 Krns J.
- WERKUN (**Verkunas, *Verkūnas*, por. lit. ap. *virkuūnas, verkuōnis, virkuōnis*, płaczek, płaksa, beksa’ < *veřkti* ‘płakać’): Sczesny *Werkunas* 1627 K; Samuel *Werekunas* 1694 par. Dt J.
- WEZALIS, WEZEL (lit. ap. *vėzas, vėzdas* ‘kij, laska’ i sufiks deminutywny *-elis*, lub *Vėžėlis* < *Vėžj̄s* < lit. ap. *vėžj̄s* ‘rak’; jak się wydaje, z oraz ź są w poświadczeniach używane wymiennie): *Wezelis* 1604 mst. Kdn; Marcin y Paweł *Wezelowie* 1624 dw. Aknystos [k. Dobejek], w. Bernatkavičiai; *Wezela* [dop.] 1625 K; Agnes *Wezelowa de Wezele* [dopisek na karcie: *Vežėliai (w.)*], Vdn KR 1652–1672; *Wezel* 1655, *Wezel, Wezelowa* 1669 Ad G; *Wezelis* 1663 Švėkšna, 1607, 1610 K, 1659 Krž KR, 1609 par. Ukm dw. Panemunis, 1632 vls. Telšiai, dw. Gawrelių [dop., niejasna forma mianownika]; Heduigis *Wezelowa* 1665, *Wežėlis* 1661, 1666 Krž KR; *Wezelis (de Wezele)* 1678–1693 Użp KR, 1652–1672 Vdn KR; *Wezelowa (de Wezele)* 1678–1693 Użp KR; Alberti *Wežėlis*, Alberti *Wežėlis*, Albertus *Wezelis* 1685–1731 Dgl KR.
- WIDEN (lit. im. *Iydėnis* i prus. n. o. *Wj̄denne*, Kuzavinis i Savukynas, 2009, s. 326, Trautmann, 1974, s. 117): Catharina *Widenicia* 1652–1672 Vdn KR; *Widzanski* 1664 par. Punia; *Widzianas* 1689 Ad G; Chrystyna *Widzianicia* 1708–1740 Link KR; *Widzianicia*, Andreae et Cristinae *Widzianow*, Anna *Widzianowa* 1729–1771 Ut KR.
- WIDRUK (< **Vidrukas*, por. lit. n. *Vidrà* < lit. *vidrūs* ‘gwałtowny, porywczy, raptowny, nagły; silny’, *vj̄dra, vidrà* ‘wichura, burza’): Casimiri *Wj̄druk*, Marjannae *Wj̄drukowa* 1740–1760 Link KR; Eduiga *Widrucia* 1694 Ad G.
- WIEKSZA (może związek z lit. *vėikus* ‘szybki’, *viėkas, vėikas* ‘moc, siła’, por. wsp. łot. n. *Vekšs*): Martino *Wekszala* 1665 Lnlk J; Casimirus *Weks[s]ie* 1697–1719 Vb J; [?] Ludovici *Wiekřzł* 1660 Paparčiai KR.
- WIĘCKIEL (< **Venckelis* < *Veñckus* < *Veñcius*, zapewne pochodzenie słowiańskie z lit. sufiksem): Jacobi *Węckielis* 1691–1719 Krns KR; Catharina *Więckielunowa* 1704 Noč KR.
- WILMONT (lit. im. *Vilmantas*): *Wilmont* 1697, 1701 Noč KR; Stanislaus *Wilmąť* 1705 Noč KR; Elena *Wilmontowna* 1699 Noč KR; Eufrazina *Wilmontowna* 1700, Maryna *Wilmąťowna* 1704, Eufrofina *Wilmąťowna* 1706 Noč KR.
- WILNAT (< **Vilnaitis* < *Vilnius*? Por. lit. *vilna* ‘wełna’): Orsula *Wilnaicia* 1620 Lnlk J; Caterina *Wilnaicia* 1630 Lnlk J; z markiem *wilnaiciem*, Marek *wilnaitys* 1637 vls. Gardai, w. Borj̄nianj̄.
- WIRBUŁ (wsp. łot. n. *Virbulis*): Mathiam *Wirbulis* 1659 Lnlk J; Marta *Wirbulowna* de [?]jongo, 1719–1740 Krns J.
- WOITUN (wsp. lit. n. *Voitunas, Vaitūnas, Vaitunas*): *Waytunas*, Bogumila *Waytuniowa*, Ludowica *Waytuniowa* 1810 Imbr KR; Gidruta [!] *Waytunowa* 1678–1693 Użp KR; Evae de Domo *Waytuniowna* 1807 Imbr KR.
- WOJCIANIS (wsp. lit. n. *Vaičionis*): Jacobus *Woycianis*, Bartholomaei *Woycianis* 1652–1672 Vdn KR; Jana *Woyciana* [dop.] 1665, 1685 K; *Waycienas* 1685–1731 Dgl KR, 1759–1787 Krns KR.
- WOJTKIEŁO (wsp. lit. n. *Vaitkelis*): Jakubellis *Woitkieliozięćziř* [sic!] 1562–1564 K, Jakuba *Woitkieliozięćhiř* [!] 1566 K (< lit. ap. *žėntas* ‘zięć’, por. Ragauskaitė, 2018, s. 62–66); Pauluka

- Woytkiela* 1660 V; Woiciech *woitkielis* 1637 vls. Gardai, w. Kubakie; Stanisław *Woitkielaitys* 1662 vls. Gardai, w. Degucie; Barbara *Woytkielowa* 1685–1731 Dgl KR; *Woytkielewicz* 1830 Srj. WOJTOKAS (zapewne od *Vaitkus*, *Vaitiëkus*, *Vaitiëkas*, *Vaitiëkà* < pol. imię *Wojciech*); Dorotea *Waytokaycia* 1727 Dt KR; Christyna *Waytakowa* 1729–1771 Ut KR.
- WYSKIEL (wsp. lit. n. *Viskalis* i prus. n. o. *Wyske*, Trautmann, 1974, s. 119): *Wiskialis*, *Wiskielis* 1729–1771 Ut KR; Anna de domo *Wiskieliczie* 1729–1771 Ut KR.
- ŻARNIEWICZ (lit. ap. *žarnà* ‘jelito’): Christophorus *Zarniewski* 1719–1740 Kms KR; Jan *Żarniewicz* 1765 St. Pupańskie, w. Pupany, aps. Ukm.
- ŻELWETRO (wsp. lit. i łot. n. *Želvetro*): *Zelwetryn* 1809 Int J.
- ŻYNDA, ŻENDA (lit. n. *Žinda*, *Žiñdis* < lit. *žindyti* ‘(o kobiecie) karmić piersią; (o samicy zwierzęcia) karmić młode’ oraz lit. ap. *žindà* ‘dawny rodzaj uspokajającego smoczka dla niemowlęcia (zwykle kawałek posłodzonego chleba owinięty w szmatkę); odłamki, okruchy powstające przy krojeniu tępym ostrzem’): *Zynda* 1697, 1699, Maryanna *Zyndowa* 1699, Elizabeth *Zyndaycia* 1700 Noč KR.
- ŻYWANOWSKI (prus. n. o. *Zivan*, *Dziwan*, Trautmann, 1974, s. 25): Joannem *Ziwonaytis* 1620 Vlkv r., Lnlk J.

Wyekscerpowane antroponimy, będące spolonizowanymi formami litewskich nazw osobowych, egzemplifikują zarazem opisane w literaturze przedmiotu (Maciejauskienė, 1991, s. 169–214; Zinkevičius, 2010; Zinkevičius, 2011) mechanizmy polonizacji fonetycznej i morfologicznej, a w odniesieniu do współczesnej grafii języka litewskiego (w czasach, z których pochodzą poświadczenia, jeszcze niestabilizowanej) — także graficznej. Nazwiska wykazują wysoką wariantywność graficzną (*Wilmont/Wilmqt*, *Bomblis/Bqblis*, *Jakubelaytys/Jakubelaytis*). Oprócz naturalnego, szczególnie przed XVIII w., niestabilizowania formy nazwiska (i samego języka) powodem jest i fonetyka, na przykład typowa dla mechanizmów polonizacyjnych zmiana *o > a*: *Woycianis > Waycienas*, *Boraitys (> Baraytis) > Barat* (jak wskazuje Maciejauskienė, 1991, s. 172, zmiana ta następuje raczej w temacie niż w końcówce, co i w omawianym tu materiale znajduje potwierdzenie). Odwrotna zmiana *a > o* jest z kolei częsta w końcówce: *Dowgala > Dowgajło*, *Radyka > Radyko*. Innymi typowymi zjawiskami fonetycznymi wymienionymi przez V. Maciejauskienė (1991, s. 172), a znajdującymi odzwierciedlenie w badanym materiale, są monoftongizacja dyftongu *uo > o* (*Juoda > Jodda*), a także zmiana *au > aw*, *ow* (*Szaudalis > Szawdylas*, *Laukis > Łowkis*), *ai > oi* (*Jakubelaytys > Jakubiałojć*). Jak ponadto wskazuje A. Ragauskaitė (2018, s. 57), odbiciem polonizacji (sławizacji) jest też zapis *ie* zamiast *e*, w omawianym materiale egzemplifikowany np. przez *Kierkla < kerkljys*, *Czekień < Čekenis*, oraz *ż > z* (por. *Wezalis*, *Wezel*).

Najistotniejszą zmianą morfologiczną jest odrzucenie litewskiej końcówki fleksyjnej męskiej: *Kulvaitis > Kulweit*, *Vydenis > Widen*, *Aufztolis > Ausztoł*, zdarza się także zastąpienie jej sufiksem polskim: *Czyzelis > Czyżelski*, przy czym szczególnie typowe są w tego typu substytucjach słowiańskie sufiksy patronimiczne *-ewicz*, *-owicz* w miejsce litewskich sufiksów patronimicznych *-aitis*,

-ėnas, -onis, -ūnas (por. Ragauskaitė, 2018, s. 58, 59): *Baltukiewicz, Dyrzowicz, Miegutowicz, Tananiewicz, Żarniewicz*. W nazwach osobowych kobiet częste są polskie sufiksy -owa: *Baltuciowa, Czepalenowa, Dayniowa, Gieżyniowa* oraz -owna: *Bargiułowna, Łowkisowna, Waytuniowna*, rzadziej litewskie: *Baltunienia, Krawielicia, Tomfzene, Wofkienia*.

Istotna część wyekscerpowanych ze współczesnego antroponomastykonu polskiego nazwisk podejrzewanych o pochodzenie bałtyckie nie znalazła poświadczeń w kartotece. Są wśród nich nazwiska o możliwej genezie pruskiej (ew. jaćwieskiej), jak np. *Alnis, Antyk, Bajno, Kojtek, Miszto* czy *Wutrych/Wotrych*⁷. Brak ich poświadczeń niekoniecznie musi tę genezę całkowicie wykluczać, gdyż na obszarach, z których pochodziły źródła wykorzystane przez twórców kartoteki, antroponimy pruskie mogły występować w stopniu nieznacznym, zaś te obecne we współczesnym onomastykonie polskim mogły doń dotrzeć bezpośrednio z Prus Wschodnich, należących przed 1945 r. do Niemiec (z wyjątkiem przyłączonego do Litwy w 1923 r. Kraju Kłajpedy). Dotyczy to w szczególności nazwisk o charakterystycznych morfologicznych cechach wskazujących na pochodzenie z Litwy Małej (tzw. Pruskiej), jak *Adumejt, Berenat, Birenat, Wannuschkat, Weiduszat*. W bardzo ograniczonym zakresie występują też w kartotece nazwiska o możliwej (jak *Dadulewicz*, może od *Dadułs* — gw. forma łot. im. *Tadeušs*) bądź niewątpliwej (*Lielbriedis*) genezie łotewskiej.

Nie odnaleziono także poświadczeń niektórych nazwisk polskich o możliwej motywacji apelatywami litewskimi, jak np. *Audul* (por. lit. ap. *audūlis* 'tkacz'), *Beżemski* (*bežėmis, bežėmininkas* 'bez ziemi, bezrolny'), *Begedza, Begiedza, Bugieda* (*begėda* 'bezwstyd; osoba bezwstydną'; *begėdis, bėgėdis* 'bezwstydnik, świntuch')⁸, *Bendryn* (*bendrinis* 'pospolity, wspólny, ogólny'), *Biżuta* (*bižė* 'wesz')⁹, *Bryzgalski* (*brizgalas, brizgas, bryzgas* 'gałganek, szmatka, skrawek materiału'), *Burbutowski* (*burbūtis* 'rodzaj chrząszcza'), *Burel* (*burėlis* 'baranek, jagnię' lub *būrėlis* 'kółko, gromadka'), *Czupiel* (*čiùpelis, čiùpėlis, čiùpėlis, čiùpelė* 'maruda, guzdrała, osoba powolna, zwlekająca z działaniem'), *Kowejsza, Kawejsza, Kowiejsza* (*kavaiša* 'noga') i in. Generalnie nie udało się również znaleźć poświadczeń nazwisk odmiejscowych, derywowanych sufiksem -ski od spolszczonych toponimów litewskich, jak np. *Antokolski, Batygolski, Rosieński* czy *Urdomiński*.

⁷ Na temat oboczności *u* oraz *o* w zapisach pruskich nazw własnych w dokumentach zakonu krzyżackiego, por. Ivoška, 2015, s. 46, przypis 12.

⁸ Por. też imię bohatera *Begiedis* 'bezwstydną' (Dowojna Sylwestrowicz, 1894, s. 390–394).

⁹ Może spolszczona litewska forma żeńska nazwiska: *Bižiūtė* < *Bižys*.

ROZWIĄZANIE SKRÓTÓW NAZW MIEJSCOWOŚCI
ORAZ WSI I/LUB PARAFII

- Ad — Adučiškis (Hoduciszki)
 Al — Alytus (Olita)
 Als — Alsėdžiai (Olsiady)
 Dgl — Daugailiai (Daugiele)
 Dt — Dotnuva (Datnów)
 Grz — Gruzdžiai (Gruździe)
 Imbr — Imbradas (Imbrody)
 Int — Inturkė (Inturki)
 Jon — Joniškis (Janiszki)
 K — Kaunas (Kowno)
 Kdn — Kėdainiai (Kiejdany)
 Kl — Kuliai (Kule)
 Krk — Krakės (Kroki)
 Krns — Kriaunos
 Krsn — Krosna (Krasna)
 Krt — Kartena (Korciany)
 Krtn — Kretinga (Kretynga)
 Krž — Kražiai (Kroże)
 Link — Linkmenys (Łyngmiany)
 Lnkl — Lankeliškiai (Łankieliszki, rejon wyłkowyski), w. i par.
 Mrc — Marcinkonys (Marcinkańce)
 Ms — Mosėdis (Masiady)
 Noč — Nočia (Nacza, brus. Нача)
 Paj — Pajūris (Pojurze)
 Ps — Pasvalys (Poswol)
 Pun — Punia (Punia)
 Rag — Ragainė (Ragneta)
 Rt — Rietavas (Retów/Retowo)
 Rk — Rokiškis (Rokiszki)
 Rs — Raseiniai (Rosienie)
 Sd — Sedos (Siady)
 Skd — Skuodas (Szkudy)
 Stj — Seirijai (Sereje)
 Šd — Šeduva (Szadów)
 Šln — Šiaulėnai (Szawlany)
 Švnč — Švenčionys (Święciany)
 Šr — Širvintos (Szyrwinty)
 Taur — Tauragė (Taurogi)
 Ukm — Ukmergė (Wiłkomierz)
 Ut — Utena (Uciana)
 Užp — Užpaliai (Użpol/Uszpole)
 V — Vilnius (Wilno)
 Vad — Vadokliai (Wodakle)
 Varn — Varniai (Wornie)
 Vb — Vabalninkas (Wobolniki)
 Vdk — Viduklė (Widukle)
 Vdn — Videniškiai (Widzieniszki)

Vlk — Valkininkai (Olkieniki)
 Vlkv — Vilkaviškis (Wyłkowyszki)
 Zr — Zarasai (Jeziorosy)

ROZWIĄZANIE POZOSTAŁYCH SKRÓTÓW

aps. (lit. *apskritis*) — d. powiat (ujezd) w Wielkim Księstwie Litewskim
 dop. — dopełniacz
 dw. — dwór
 G — księga urodzeń
 J — księga zaślubionych
 KR — księga chrztów
 kr. mot. — matka chrzestna
 lit. — litewski
 łatg. — łatgalski
 łot. — łotewski
 M — księga zgonów
 mst. — miasteczko
 n. — nazwisko
 n. m. — nazwa miejscowa
 n. o. — nazwa osobowa
 par. — parafia
 pol. — polski
 prus. — (staro)pruski
 r. — rejon
 sen. (lit. *seniūnija*) — starostwo; gmina
 vls., v. (lit. *valsčius*, ros. *волость*) — jednostka terytorialna w Wielkim Księstwie Litewskim (wołost, włość)
 w. — wieś
 wsp. — współczesny
 złoż. — złożona

LITERATURA

- Babik, Z. (2001). *Najstarsza warstwa nazewnicza na ziemiach polskich (w granicach wczesno-sredniowiecznej Słowiańszczyzny)* [The oldest naming layer on Polish soil (within the limits of early medieval Slavdom)]. Kraków: Universitas.
- Bijak, U. (2001). *Nazwy miejscowe południowej części dawnego województwa mazowieckiego* [Place names of the southern part of the former Mazovian voivodeship]. Kraków: DWN.
- Cieślikowa, A. i in. (red.). (2007–2016). *Antroponimia Polski od XVI do końca XVIII wieku: wybór artykułów hasłowych oraz wykazy nazwisk wraz z chronologią i geografiją* [Polish anthroponymy of the 16th–18th c.: a selection of entries and surname lists, including surname chronology and geographical distribution] (T. 1–5). Kraków: Lexis, Instytut Języka Polskiego PAN.
- Dacewicz, L. (2014). *Historia nazwisk na kresach północno-wschodnich Rzeczypospolitej (XVI–XVIII w.)* [History of surnames in the north-eastern part of the Polish-Lithuanian Commonwealth (16th–18th c.)]. Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku.

- Dowojna Sylwestrowicz, M. (1894). *Podania żmujdzkie* [Samogitian legends] (cz. 1). Warszawa: Skład główny w księgarni M. Arcta. <https://kpbc.ukw.edu.pl/dlibra/publication/36/edition/64>
- EV — Bezzenberger, A. i Simon, W. (1966). *Das Elbinger Deutsch-preussisches Vokabular*. 17 Tafeln in Lichtdruck. W: V. Mažiulis, *Prūsų kalbos paminklai* [Monuments of the Prussian language] (s. 59–75). Vilnius: Mintis.
- Hryciuk, G. (2008). Polacy [Poles]. W: W. Sienkiewicz, G. Hryciuk (red.), *Wysiedlenia, wypędzenia i ucieczki 1939–1959: Atlas ziem Polski: Polacy, Żydzi, Niemcy, Ukraińcy* [Displacements, expulsions and escapes, 1939–1959. An atlas of Poland's lands. Poles — Jews — Germans — Ukrainians] (s. 32–103). Warszawa: Demart.
- Ivoška, D. (2015). Litauische Personennamen in den Ordensdokumenten. *Acta Linguistica Lithuanica*, 73, 38–54.
- Ivoška, D. (2018). *Baltische Eigennamen in den Dokumenten des Deutschen Ordens*. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.
- Kondratiuk, M. (red.). (1990). *Balto-słowiańskie związki językowe* [Balto-Slavic language contacts]. Wrocław–Warszawa–Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Kondratiuk, M. (2000). Nazwiska pochodzenia bałtyckiego w regionie białostockim [Surnames of Baltic origin in the Białystok region]. *Acta Baltico-Slavica*, 25, 123–150.
- Kondratiuk, M. (2004). Odapelatywne nazwiska litewskiego pochodzenia w języku polskim i białoruskim [Genetically Lithuanian surnames of appellative origin in Polish and Belarusian]. W: S. Musijenko (red.), *Droga ku wzajemności* [A road to reciprocity] (cz. 1, s. 16–29). Grodno: GAUPP.
- Kuzavinis, K. i Savukynas, B. (2009). *Lietuvių vardų kilmės žodynas* [Etymological dictionary of Lithuanian given names]. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.
- Lewy, E. (1904). *Die altpreussischen Personennamen*. Breslau: Buchdruckerei H. Fleischmann.
- LPŽ — Vanagas, A., Maciejauskienė, V. i Razmukaitė, M. (1985–1989). *Lietuvių pavardžių žodynas* [Dictionary of Lithuanian surnames] (T. 1–2). Vilnius: Mokslas.
- Maciejauskienė, V. (1991). *Lietuvių pavardžių susidarymas XIII–XVIII a.* [The formation of Lithuanian surnames, 13th–18th c.]. Vilnius: Mokslas.
- Maciejauskienė, V. (1993). Lietuvių įvardijimas XIX a. pirmojoje pusėje [Lithuanian personal names in the first half of the 19th c.]. *Lietuvių kalbotyros klausimai*, 32, 100–113.
- Mikulėnienė, D. (2012). Językoznawstwo lituanistyczne [Lithuanistic linguistics]. W: D. Mikulėnienė, *Jan Karłowicz jako animator życia naukowego i kulturalnego przełomu XIX i XX w.* (projekt badawczy VAT-36/2012) [Jan Karłowicz as a scholar and cultural activist at the turn of the 19th and 20th c., research project VAT-36/2012]. http://www.karlowicz.flf.vu.lt/Jezyko_znawstwo-lituanistyczne-935.html
- Ragauskaitė, A. (2005). *XVI–XVIII a. kauniečių asmenvardžiai* [Personal names of the inhabitants of Kaunas in the 16th–18th c.]. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla.
- Ragauskaitė, A. (2018). XVII a. kėdainiečių lietuviškos kilmės asmenvardžiai [Lithuanian personal names of the inhabitants of Kėdainiai in the 17th c.]. *Acta Linguistica Lithuanica*, 78, 53–75.
- Ragauskaitė, A. (2019). Joniškėčių vyrų asmenvardžių darybos tendencijos seniausioje Lietuvoje 1599–1621 m. Joniškio krikšto metrikų knygoje [Trends in the formation of male personal names of the inhabitants of the village of Joniškis in Lithuania's oldest baptism register (1599–1621)]. *Acta Linguistica Lithuanica*, 80, 177–194.
- Rieger, J. (1996). Słownictwo „wileńskie” ze zbioru Leonarda Jaszczanina dziś [“Vilnius” lexis in the collection of Leonard Jaszczanin revisited]. W: J. Rieger (red.), *Język polski dawnych Kresów Wschodnich* [The Polish language of the former Eastern Borderlands] (T. 1, s. 79–110). Warszawa: Semper.
- Rymut, K. (1999). *Nazwiska Polaków: Słownik historyczno-etymologiczny* [Surnames of Poles: a historical and etymological dictionary] (T. 1). Kraków: Instytut Języka Polskiego PAN.

- Sinkevičiūtė, D. (2006). *Lietuvių dvikamienių asmenvardžių trumpiniai ir jų kilmės pavardės* [Abbreviations of Lithuanian two-stem personal names and the surnames derived from them]. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
- SPG — Rieger, J., Masojć, I. i Rutkowska, K. (red.). (2006). *Słownictwo polszczyzny gwarowej na Litwie* [Polish dialectal lexis in Lithuania]. Warszawa: DiG.
- Trautmann, R. (1974). *Die altpreußischen Personennamen*. Göttingen: Vandenhoeck and Ruprecht.
- Vanagas, A. (1976). Principy i struktura slovarâ sovremennyh litovskih familij [The principles and the structure of a dictionary of contemporary Lithuanian surnames]. W: L. Kalakuckaâ (red.), *Onomastika i norma* [Onomastics and the norm] (s. 71–79). Moskva: Nauka.
- Vanagas, A. (1994). Prof. A. Salys ir pavardžių bei vietovardžių komisija [Prof. A. Salys and the surname and placename committee]. *Lietuvių kalbotyros klausimai*, 34, 64–71.
- Walkowiak, J. (2019). *Litewskie nazwiska Polaków* [Lithuanian surnames of Poles]. Poznań: Wydział Neofilologii UAM. https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/24507/1/Walkowiak-2019_9788395414411.pdf
- Zinkevičius, Z. (2008). *Lietuvių asmenvardžiai* [Lithuanian personal names]. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.
- Zinkevičius, Z. (2010). *Lietuviškas paveldas Suvalkų ir Augustavo krašto Lenkijoje pavardėse* [Lithuanian heritage in the surnames of the Suwałki and Augustów region in Poland]. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras.
- Zinkevičius, Z. (2011). *Lietuviškas (baltiškas) paveldas Białostogės vaivadijos Lenkijoje pavardėse: slavizacijos apybraiža* [Lithuanian (Baltic) heritage in the surnames of the Białystok voivodeship in Poland: an outline of Slavicisation]. Vilnius: Mokslo ir Enciklopedijų leidybos institutas.

SUMMARY

CONTEMPORARY POLISH SURNAMES OF POSSIBLE LITHUANIAN ORIGIN ABSENT FROM THE DICTIONARY OF LITHUANIAN SURNAMES (LPŽ), ATTESTED IN THE ANTHROPONYMIC FILES OF THE INSTITUTE OF THE LITHUANIAN LANGUAGE

The aim of the article is to present the attestations of contemporary Polish surnames of Lithuanian origin which are absent from the dictionary of Lithuanian surnames (“Lietuvių pavardžių žodynas”, LPŽ), excerpted from the anthroponymic index card files that have been stored in the Lithuanian Language Institute in Vilnius and continually enlarged for several decades now. The files contain data excerpted from historical sources of the 16th to 19th centuries and consist of about 200,000 index cards (the actual number of excerpted anthroponyms is lower since some recur in various sources). Due to space limitations, generally only directly attested names have been included in the article, to the exclusion of those whose relationship with the researched name can be inferred rather than considered proven. Each listed attestation of an anthroponym (probably not in all cases an already established hereditary surname) is accompanied by information concerning its location and year (or time bracket), wherever available in the card index file. Given names or other details (e.g. the role of the person mentioned in documents, such as godmother in the data excerpted from baptismal registers) have only been included occasionally, if there was some reason to do so.

Keywords: Polish surnames, surnames of Lithuanian origin, etymological and motivational surname dictionary, index card files, Institute of the Lithuanian Language